

Leidraad gescheiden ouders

Positie school

School moet neutraal zijn

- een school moet voorkomen partij te worden in een (echt)scheidingsconflict en moet alle schijn van partijdigheid vermijden;
- een school behoort zich onpartijdig op te stellen bij het voldoen aan de informatieplicht;
- de school hoeft soms geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Bijvoorbeeld wanneer een ouder vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn;
- alleen in uitzonderlijke omstandigheden, als de veiligheid van het kind in het geding is, is het volgens de commissie onderwijsgeschillen verstandig om informatie ten behoeve van een (echt)scheidingsprocedure te verstrekken.

Gezag en erkenning: betekenis en rechten/plichten van de school

Ouders zijn verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van kinderen.

Volgens de wet is er onderscheid gemaakt tussen het ouderlijk gezag en erkenning.

Iemand is juridisch ouder van een kind, als diegene het kind **erkend** heeft dan wel het ouderlijk gezag heeft. Er is dan sprake van een juridische band. Hierdoor is de ouder verplicht om het kind te onderhouden tot hij of zij 21 jaar is. Het kind is dan erfgenaam.

Wanneer een kind is erkend, heeft deze ouder recht op omgang, informatie en consultatie. Erkenning leidt niet altijd automatisch tot gezag waarbij de ouder dan ook de wettelijke vertegenwoordiger van zijn of haar kind is. Dit is pas als er gezag over het kind is. Een moeder krijgt van rechtswege gezag over een kind bij de geboorte. Beide ouders wanneer er sprake is van een huwelijk of geregistreerd partnerschap. Bij samenwoners verkrijgt de andere ouder dan de moeder, in de basis de vader, het gezag na toestemming van de moeder of middels een gerechtelijke uitspraak. Er kan verder ook sprake zijn van duo ouders (twee vaders of twee moeders) waarbij de juridische status voor het kind geregeld is.

Gezag is door de wet geregeld. Daar vallen ook het nemen van beslissingen en het verrichten van officiële handelingen onder. Meestal ligt het gezag bij één of twee ouders. Een van de ouders kan ook samen met een andere persoon het gezag hebben. Het gezag kan niet door meer dan twee personen worden uitgeoefend. Deze ouder(s) moeten bijvoorbeeld toestemming geven voor hulpverlening en/of vertegenwoordiging in juridisch proces.

Rechten van een ouder zonder gezag:

- de school moet de ouder zonder gezag informatie geven over belangrijke zaken over het kind of diens verzorging of opvoeding. De ouder moet daar wel zelf om vragen, de school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen. De informatie kan gaan over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties of medische kwesties. Hieronder valt bijvoorbeeld een schoolrapport, maar niet een uitnodiging voor een algemene ouderavond of een schoolfoto;
- er is geen wettelijke bepaling op grond waarvan de school gehouden zou zijn een kennismakings- of rapportgesprek te voeren met de niet gezaghebbende ouder;
- op de informatieplicht kan een uitzondering worden gemaakt als het belang van het kind zich verzet tegen het verstrekken van de informatie. De school moet een eigen afweging over dat

belang maken. De school moet de gezaghebbende ouder over een verzoek tot informatieverstrekking op de hoogte brengen. Als de ouder met gezag zich verzet tegen het verstrekken van informatie aan de andere ouder of dit niet in het belang van het kind acht, is dit onvoldoende. Deze ouder zal dit moeten onderbouwen, bij voorkeur met een gerechtelijke uitspraak waarin een beperking van de informatieplicht is opgenomen. De veiligheid van het kind speelt een rol bij de afweging of de school informatie verstrekt;

- als een kind op school aangeeft bang te zijn voor de ouder mag een school terughoudend zijn in het verstrekken van informatie. Hier dient echter ook aandacht te zijn voor het fenomeen ouder onthechting waarbij een kind een ouder afwijst in een complexe scheidingssituatie en hierdoor beïnvloed is door de andere ouder. In dat geval kan een kind aangeven bang te zijn, waarbij dit voortkomt uit de beïnvloeding. School kan bij zorgen hieromtrent de Meldcode inzetten dan wel hulp adviseren voor het kind en ouders;
- een school mag niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder als de ouder zonder ouderlijk gezag informatie opvraagt en moet hier dus zelf een besluit in nemen.

Rechten indien beide ouders ouderlijk gezag hebben:

- het Burgerlijk Wetboek zegt: als je niets weet van onenigheid tussen ouders, dan mag je er van uit gaan dat elke beslissing genomen door één ouder, gebeurde mét toestemming van de andere ouder. Maar weet je hier wél vanaf of zou je het moeten weten, dan heb je wél expliciet toestemming nodig van beide ouders met gezag. Het gaat dan bijvoorbeeld om de inschrijving op school, het publiceren van foto's van het kind of om het laten onderzoeken van een kind door een professional. Bij twijfel is het dus altijd raadzaam om toestemming van beide ouders te vragen;
- de school heeft een actieve informatieplicht. Zij moet ouders dezelfde mondelinge en schriftelijke informatie geven. De school heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid;
- als de school weet dat er geen omgang is tussen een ouder en het kind, mag de school geen genoegen nemen met de mededeling van de ouder dat die de andere ouder wel zal informeren. De school moet dit controleren;
- wanneer in een echtscheidingsconvenant is vastgelegd dat de ene ouder de andere ouder moet informeren en dit vervolgens niet gebeurt, moet de school de betreffende informatie aan de andere ouder verschaffen;
- als de school informatie in tweevoud aan het kind meegeeft, voldoet de school in principe aan haar informatieplicht. Wanneer vervolgens blijkt dat de informatie een van de ouders niet bereikt, moet de school een andere manier zoeken om de informatie te verstrekken. Bij voorkeur verstrekt school informatie via de ouders zelf en niet via het kind om te voorkomen dat het kind als boodschapper tussen ouders kan worden ingezet;
- als een van de ouders geen gezamenlijk oudergesprek wil, moet de school de mogelijkheid bieden voor afzonderlijke gesprekken met beide ouders. De omvang van het aantal gescheiden ouders kan de school aanleiding geven om de contactmomenten met gescheiden ouders te reguleren. Het informatiebeleid kan er echter niet toe leiden dat de school de informatie die zij aan beide ouders dient te verstrekken nog slechts aan één van hen aanbiedt. Dit geldt overigens niet alleen voor de 10-minutengesprekken en rapporten, echter ook voor gesprekken die in het kader van extra zorg voor de leerling met ouders worden gehouden.

Scholen kunnen ook te maken krijgen met (nieuwe) partners van een ouder of een biologisch vader die informatie wenst of bij gesprekken aanwezig wil zijn. Wanneer deze het kind **niet heeft erkend en geen gezag** heeft, kan dit enkel met toestemming van de ouders die gezag hebben.

Hoe gaan we te werk op De kleine Nicolaas?

Ten alle tijden is onze intentie om zo transparant mogelijk naar beide ouders te communiceren.

Wij hebben daarom volgende afspraken:

- alle communicatie vanuit school naar ouders verloopt via mail en wordt altijd naar beide ouders verstuurd;
- voortgangs- en rapportgesprekken vinden in principe altijd met beide ouders plaats. Enkel in zeer uitzonderlijke omstandigheden kunnen er aparte twee momenten worden ingepland. Echter in het belang van het kind vinden wij dit niet wenselijk zodat er geen onduidelijkheden of misverstanden kunnen ontstaan. Daarnaast vraagt dit van een leerkracht veel extra tijd om aparte gesprekken in te plannen. Ook dit is niet wenselijk.
- mocht één van de ouders niet aanwezig kunnen zijn op het overleg, dan wordt het verslag met de leerkracht gedeeld met beide ouders.
- wanneer via mail gevraagd wordt naar informatie over het kind, verwachten wij dat de andere ouder in deze mailing wordt meegenomen. Reacties vanuit school zullen altijd naar beide ouders verstuurd worden.
- wanneer er een mondeling overleg is tussen één ouder en de school, volgt een schriftelijk antwoord of een verzoek tot een gesprek met beide ouders.
- op het inschrijfformulier geven ouders aan hoe het wettelijk gezag geregeld is. De school registreert dit in het digitale leerlingvolgsysteem van hun kind(eren). Indien de situatie wijzigt is het de verantwoordelijkheid van de ouders om de school hiervan op de hoogte te brengen.
- er wordt verwacht dat ouders de leerkracht op de hoogte brengen van het haal- en brengschema van ouders. Indien één van de ouders het kind niet mag ophalen, dan verwachten wij hiervan een juridische uitspraak. Op het moment dat er op school onrust of onenigheid ontstaat over afspraken tussen ouders zijn wij als school genoodzaakt de politie in te schakelen.

BRONNEN

[Commissie van Onderwijsgeschieden](#)

[PO - raad](#)